

Evropski varuh
človekovih pravic

Prevod te strani je bil narejen s strojnim prevajanjem [Povezava]. Strojni prevodi lahko vsebujejo napake, ki bi lahko zmanjšale jasnost in natančnost, zato varuhinja človekovih pravic ne prevzema odgovornosti za kakršna koli odstopanja. Za najzanesljivejše informacije in pravno varnost glejte zgornjo povezavo z izvirno različico v jeziku angleščina. Za več informacij si oglejte našo [jezikovno in prevajalsko politiko](#) [Povezava].

Odločba evropske varuhinje človekovih pravic s predlogi, ki jih je varuhinja podala po svoji strateški preiskavi OI/5/2016/AB o pravočasnosti in preglednosti Evropske komisije pri obdelavi pritožb glede kršitev

Odločba

Primer OI/5/2016/AB - Preiskava uvedena dne 13/05/2016 - Odločba z dne 14/09/2017 - Zadevna institucija ali organ Evropska komisija (Nadaljna preiskava ni utemeljena) |

Učinkovita uporaba prava EU je ključna za zagotavljanje verodostojnosti Unije. Da bi lahko Evropska komisija kot varuhinja Pogodb preverila, ali države članice pravilno prenesejo pravo EU v nacionalno zakonodajo in ga pravilno tudi izvajajo, ima nalogo, da preiskuje domnevne kršitve. Pritožbe, ki jih vložijo državljani, organizacije in podjetja, so bistveni vir informacij, na podlagi katerih lahko Komisija ugotavlja morebitne kršitve zakonodaje EU. Vendar pritožniki včasih težko razumejo, da postopki za ugotavljanje kršitev niso vedno najboljši način za reševanje posameznih težav. Prav tako ne razumejo, da Komisija uživa diskrecijska pooblastila glede odprtja ali neodprtja postopka za ugotavljanje kršitev po koncu svojih preiskav.

Ko je varuhinja človekovih pravic prejela številne pritožbe glede tega, kako Komisija obravnava tovrstne primere, se je odločila začeti strateško preiskavo, da bi proučila, ali obstajajo globlje sistemske težave. S preiskavo je želela ugotoviti, kako Komisija obravnava pritožbe glede kršitev v skladu s tako imenovanim sistemom „EU Pilot“, ki sestavlja neuradni del postopka za ugotavljanje kršitev. Namen tega sistema je izvedba neuradnega dialoga z državo članico za odpravo kršitev prava EU na začetni stopnji, s čimer bi se izognili potrebi po uvedbi uradnega postopka za ugotavljanje kršitev. Preiskava je zajemala: (i) dolžnost Komisije, da sprejme pravočasno odločitev; (ii) obveščanje pritožnikov in (iii) obveščanje javnosti o primerih v okviru sistema EU Pilot.

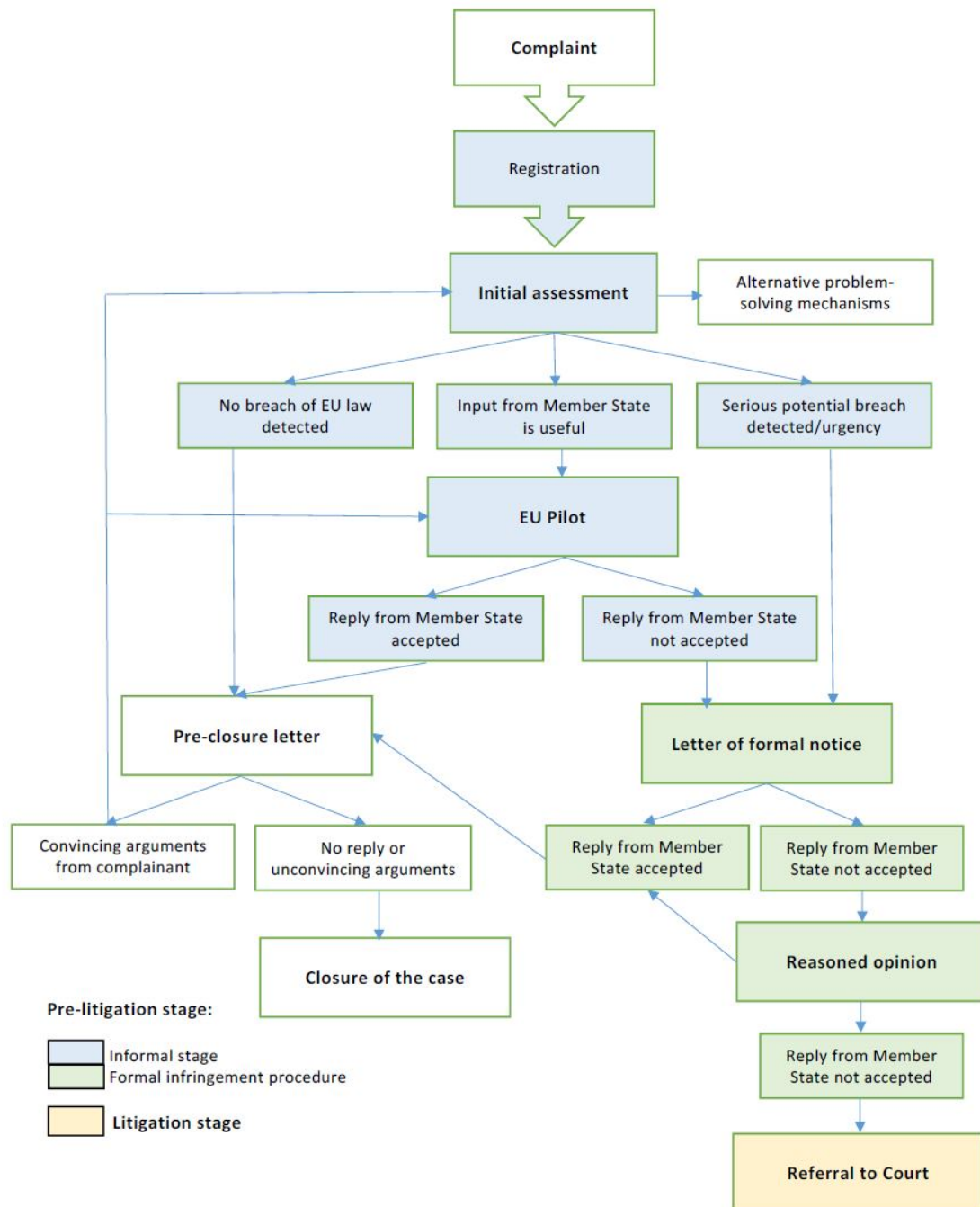
Varuhinja je ugotovila, da je hitra obdelava pritožb glede kršitev v okviru tega sistema za oddelke Komisije predstavljala pravi izziv. Komisija je te težave priznala in januarja 2017 sprejela novo strategijo, v skladu s katero bo svoje postopke za ugotavljanje kršitev izboljšala tako, da se bo osredotočila predvsem na sistemske in hujše kršitve prava EU. Poleg tega je

posodobila svoje postopke za postopanje v odnosih s pritožniki.

Varuhinja človekovih pravic je pozdravila dejstvo, da si je Komisija prizadevala za odpravo težav, ki so bile povod za to preiskavo. Kljub temu je menila, da lahko uvede še nadaljnje izboljšave. **Varuhinja je zato preiskavo zaključila z osmimi predlogi**, ki naj bi jih Komisija upoštevala, če želi dodatno izboljšati svoje odnose s pritožniki in povečati preglednost svojih ukrepov.

Obravnavanje pritožb zaradi kršitev

Ozadje

1. Varuhinja človekovih pravic je prejela številne pritožbe zaradi domnevnih zamud pri obravnavi pritožb zaradi kršitev s strani Evropske komisije in/ali nepravilnega obveščanja pritožnika med postopkom „EU Pilot“, ki določa neuradno fazo postopka za ugotavljanje kršitev **[1]**. Varuh

človekovih pravic je začel preiskave na lastno pobudo v letih 2009 in 2011 [2]. Ker je varuhinja človekovih pravic še naprej prejemala pritožbe, se je odločila začeti strateško preiskavo, ki se je začela 13. maja 2016. Preiskava zajema tri sistemska vprašanja: (i) dolžnost Komisije, da pravočasno sprejme odločitve v okviru „EU Pilot“, (ii) obveščanje pritožnikov in (iii) obveščanje javnosti.

Preiskava

2. Varuhinja človekovih pravic je najprej zaprosila za seznam zadev v sistemu EU Pilot, ki so bile konec leta 2015 odprte več kot eno leto, in standardna pisma, ki se uporabljajo za obveščanje pritožnikov o napredku. Osebe varuha človekovih pravic se je sestalo tudi s Komisijo, da bi pridobilo statistične podatke in izboljšalo razumevanje delovanja sistema „EU Pilot“ v praksi [3]. V drugem koraku je osebe varuha človekovih pravic opravilo pregled desetih dosjejev sistema EU Pilot, starejših od enega leta, na treh področjih politike (okolje, pravosodje in potrošniki, obdavčenje in carina). Na teh področjih se vsako leto vloži veliko število pritožb zaradi kršitev. Potem ko je Komisija objavila novo sporočilo „Pravo EU: Boljši rezultati z boljšo uporabo“ z dne 19. januarja 2017 [4] (v nadaljnjem besedilu: sporočilo iz leta 2017), je bil organiziran še en sestanek, da bi preiskovalni skupini varuhinje človekovih pravic pomagali razumeti posledice novega pristopa Komisije. Ta odločitev upošteva vse informacije, zbrane med temi preiskovalnimi koraki.

Ocena varuha človekovih pravic

A. Rok za obravnavo pritožb zaradi kršitev

Izzivi, s katerimi se sooča Komisija

3. Praviloma **se je Komisija zavezala, da bo v enem letu** od datuma registracije pritožbe preiskala pritožbe in sprejela odločitev o začetku formalnega postopka za ugotavljanje kršitev ali zaključku zadeve. Ta enoletni časovni okvir vključuje registracijo pritožbe v podatkovni zbirki z naslovom „*Obravnavanje pritožb – Accueil des Plaignants*“ (CHAP), začetno oceno za odločitev o tem, ali naj se začne „EU Pilot“ ali ne, in dialog z državo članico v okviru „EU Pilot“, ki vodi do odločitve o sprožitvi postopka za ugotavljanje kršitev ali zaključku zadeve.

4. **Komisija od marca 2010** uporablja tudi dvojno merilo desetih tednov, da bi zagotovila hitro upravljanje zadev v okviru projekta „EU Pilot“: država članica ima na voljo 70 dni, da Komisiji predloži odgovor, Komisija pa ima na voljo 70 dni, da oceni odgovor države članice.

5. Spoštovanje rokov, ki jih je določila, se zdi za Komisijo resen izziv:

· V zvezi z enoletnim časovnim okvirom je Komisija med 1. januarjem 2014 in 31. decembrom

2015 na podlagi pritožb začela 724 zadev „EU Pilot“. V samo 107 primerih (tj. 15 %) je bila odločitev o zaključku zadeve ali izdaji uradnega opomina sprejeta v enem letu od datuma evidentiranja pritožbe [5]. Konec leta 2015 je Komisija obravnavala 480 nerešenih zadev v sistemu EU Pilot, ki so jih sprožile pritožbe, starejše od enega leta. Med njimi je bilo 102 datotek (21 %) odprtih že več kot tri leta [6]. Komisija je pojasnila, da dialog med Komisijo in državo članico prek sistema „EU Pilot“ ni omejen na eno izmenjavo: za precejšnje število od 102 dosjejev, starejših od treh let, je bilo potrebnih več izmenjav z zadevno državo članico [7]. Komisija je tudi pojasnila, da obseg informacij, ki jih je predložil pritožnik pred začetkom dialoga EU Pilot ali po njem in/ali država članica, vpliva tudi na trajanje primerov EU Pilot, saj mora Komisija te informacije oceniti, preden se odloči o nadaljnjih korakih.

· V zvezi z dvojnimi desettedenskim merilom je povprečni čas, ki so ga države članice potrebovale za odgovor na vprašanja Komisije, leta 2015 znašal 72 dni, kar je blizu desettedenskemu referenčnemu merilu [8]. Vendar je povprečni čas Komisije za oceno teh odgovorov leta 2015 znašal 91 dni, kar je 21 dni nad referenčno vrednostjo [9]. Komisija je pojasnila, da je eden od dejavnikov, ki vplivajo na čas, potreben za oceno odgovorov držav članic, potreba po prevodu odgovorov držav članic.

Glavni razlogi za zamude

6. Varuhinja človekovih pravic se zaveda, da Komisija upravlja veliko število pritožb in da je enoletni časovni okvir sam postavljen cilj. Varuh človekovih pravic pri obravnavi pritožb, ki se nanašajo na čezmerne zamude, dosledno meni, da mora Komisija v primeru prekoračitve enoletnega roka za dobro upravljanje navesti konkretne in utemeljene razloge za zamudo.

7. Varuh človekovih pravic je menil, da bi lahko prišlo do nepravilnosti, če je zamuda posledica upravne nedejavnosti ali če Komisija ne predloži veljavnega pojasnila [10]. Varuh človekovih pravic je tudi menil, da tudi če obstajajo utemeljeni razlogi, večletna zamuda morda ni razumna v smislu člena 41 Listine EU o temeljnih pravicah, kar zadeva pravico do dobrega upravljanja.

Čezmerna zamuda v zadevi 583/2013/MHZ [11]

Kmet se je pritožil varuhu človekovih pravic in trdil, da bi morala Komisija hitreje ukrepati v zvezi z njegovima pritožbama zaradi kršitev. Komisija ni mogla pojasniti, zakaj ni mogla začeti postopka EU Pilot v obeh postopkih za ugotavljanje kršitev do 11 mesecev po prejemu pritožb. Varuhinja človekovih pravic je kritizirala Komisijo, *saj je menila, da „je Komisija zlasti s tem, da je odložila začetek pilotnega postopka in s tem onemogočila spoštovanje enoletnega roka za odločanje o pritožnikovih pritožbah zaradi kršitev, kriva nepravilnosti“*.

8. Inšpekcijski pregledi, opravljeni v okviru te preiskave, so potrdili, da Komisija na nekatere zamude ne more vplivati, na primer kadar je za odpravo kršitve potrebna **sprememba nacionalnega prava**, kadar je potrebna **gradnja infrastrukture** (zlasti na okoljskem področju) ali kadar mora Komisija v času izvajanja sistema EU Pilot **počakati na rezultate sodbe Sodišča**. V drugih primerih bo Komisija morda potrebovala več časa za oceno **dodatnih**

informacij, ki jih je predložil pritožnik med postopkom, ali za povezavo pritožbe s podobnimi spisi proti drugim državam članicam. Ti primeri ne pomenijo upravne nedejavnosti.

9. Druge bolj problematične situacije vključujejo organizacijska vprašanja, kot so **velika delovna obremenitev v enoti**, potreba po povezovanju z **več oddelki Komisije** ali **dodatni čas, potreben za prevajanje**, saj se pritožbe lahko vložijo v katerem koli uradnem jeziku EU in včasih vključujejo znatno količino dokumentacije. Zaradi teh težav lahko začetna ocena pritožbe, preden se Komisija celo odloči za začetek dialoga „EU Pilot“, samo po sebi traja več mesecev.

10. Zamude so lahko tudi posledica dolgotrajnih izmenjav med Komisijo in državami članicami v okviru projekta „EU Pilot“ zaradi **nepopolnih ali nezadovoljivih odgovorov**.

Čezmerna zamuda v zadevi 1146/2012/AN [12]

Decembra 2009 je pritožnik vložil pritožbo zaradi kršitve, v zvezi s katero je Komisija začela postopek EU Pilot. Junija 2012 se je pritožnik pritožil varuhu človekovih pravic zaradi zamude Komisije pri obravnavi zadeve. Komisija je med preiskavo pojasnila, da je bilo trajanje postopka posledica zamud držav članic pri odgovarjanju na njene zahteve po informacijah in nepopolnosti predloženih odgovorov. Varuhinja človekovih pravic je kritizirala Komisijo, saj **je menila, da ni ustrezno izvedla postopka EU Pilot. V tem primeru je bil ogrožen cilj „EU Pilot“, tj. iskanje hitrih in boljših rešitev za pritožbe zaradi kršitev**. Komisija je v svojem odgovoru obvestila varuha človekovih pravic, da je začela formalni postopek za ugotavljanje kršitev.

V drugi zadevi, ki je bila varuhu človekovih pravic predložena leta 2015, je Komisija državi članici poslala devet zahtev za informacije [13].

11. Postopek „EU Pilot“ je bil zasnovan kot prijateljski način reševanja težav. Komisiji omogoča tudi, da zbere zadostne dokaze o domnevni kršitvi. Vendar „EU Pilot“ temelji na načelu „iskrenega sodelovanja“, ki ga ogrožajo zaporedni nepopolni odgovori zadevne države članice. Poleg tega je formalni postopek za ugotavljanje kršitev še eno orodje, ki ga ima Komisija na voljo za zbiranje dokazov, preden se odloči, da zadevo predloži Sodišču.

Nova strategija Komisije

12. Komisija je v svojem sporočilu iz leta 2017 priznala, da „EU Pilot“ ni bil vedno uspešen pri hitrem reševanju težav. „EU Pilot je bil vzpostavljen za hitro reševanje morebitnih kršitev prava EU v zgodnji fazi v ustreznih primerih. Postopek za ugotavljanje kršitev naj ne bi bil dolgotrajen, saj naj bi bil sam po sebi sredstvo za začetek dialoga o reševanju težav z državo članico. Zato bo Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev, ne da bi se zanašala na mehanizem EU Pilot za reševanje težav, razen če se uporaba sistema EU Pilot v danem primeru ne bo štela za koristno.“

13. Komisija namerava svoje izvršilne ukrepe osredotočiti na sistemske in resne kršitve prava EU. S tem novim pristopom bo Komisija prenehala uporabljati sistem „EU Pilot“ kot privzeti

postopek. Lažje bo neposredno preiti na formalni postopek za ugotavljanje kršitev, ne da bi se začel pilotni projekt EU. V posameznih primerih nepravilne uporabe prava EU bo Komisija pritožnike spodbudila k uporabi ustreznih mehanizmov za reševanje težav, ki so na voljo na ravni EU ali nacionalni ravni, in bo predlagala, da se spis po potrebi posreduje najustreznejšemu organu. **Ker je še prezgodaj za merjenje učinka tega novega pristopa na sposobnost Komisije za hitrejše obravnavanje pritožb, namerava varuh človekovih pravic v prihodnjih letih na to temo nadalje ukrepati .**

14. Varuhinja človekovih pravic pozdravlja namero Komisije, da okrepi sodelovanje z evropsko mrežo varuhov človekovih pravic, da bi pritožnikom zagotovila boljša pravna sredstva na nacionalni ravni. Njen urad si s Komisijo dejavno prizadeva za to.

Odgovornost Komisije za svoje ukrepe

15. **Letno poročilo** Komisije „*Spremljanje uporabe EU prava*“ vsebuje koristne informacije o številu in vrstah začetih zadev. Vendar pa ne odraža v celoti učinkovitosti faze neformalnega dialoga, katere cilj je najti **boljše in hitrejše** odzive na to, da države članice prava EU ne uporabljajo pravilno.

16. V skladu z letnimi poročili Komisije je bilo „EU Pilot“ učinkovito pri zmanjševanju uporabe formalnih postopkov za ugotavljanje kršitev. [14] 75 % zadev v sistemu EU Pilot, obravnavanih v letu 2015, je bilo zaključenih, potem ko so države članice prejele „zadovoljive odgovore“. Vendar statistični podatki Komisije vključujejo primere, v katerih dejansko ni bilo kršitve prava EU [15] . Da bi Komisija bolje odražala učinkovitost svojih ukrepov, bi lahko koristno ocenila odstotek primerov, v katerih je obstajala dejanska težava, ki je bila rešena zaradi posredovanja Komisije.

17. **Komisija bi lahko v zvezi s svojo zmožnostjo hitrega obravnavanja pritožb o kršitvah** objavila povprečni čas, ki ga potrebuje za sprejetje odločitve o pritožbi, ali odstotek pritožb, za katere je bila odločitev sprejeta v enem letu. Nazadnje, Komisija v svojem letnem poročilu razkrije informacije o uspešnosti vsake države članice pri desettedenskem referenčnem merilu v okviru projekta „EU Pilot“, vendar ne razkriva informacij o svoji uspešnosti.

Da bi povečali preglednost svojih ukrepov, varuh človekovih pravic spodbuja Komisijo, naj v svojem letnem poročilu zagotovi več informacij o svoji uspešnosti pri reševanju dejanskih kršitev prava EU v okviru postopkov pred ugotavljanjem kršitev – in o povprečnem trajanju postopka.

B. Obveščanje pritožnikov

Pomen rednih in ustreznih informacij

18. Pritožbe zaradi kršitev so bistveni vir informacij za odkrivanje morebitnih kršitev prava EU. Hkrati lahko pritožniki težko razumejo, da postopki za ugotavljanje kršitev niso usmerjeni v reševanje njihovih posameznih težav in da Komisija zanje ne more dobiti odškodnine. Pritožniki tudi težko razumejo, zakaj Komisija morda potrebuje čas za obravnavo njihove pritožbe. Morda se jim zdi še težje razumeti, zakaj se lahko Komisija na podlagi svoje diskrecijske pravice odloči, da ob koncu preiskave ne bo začela postopka za ugotavljanje kršitev.

19. Številne pritožbe, vložene pri varuhu človekovih pravic, ki se nanašajo na čezmerno zamudo, se nanašajo tudi na to, da Komisija pritožnika ni ustrezno obveščala. Pomanjkanje ustreznih informacij bo verjetno povečalo nezadovoljstvo pritožnikov zaradi dolgih zamud. Nasprotno pa ustrezna in redna pojasnila pomagajo pritožnikom razumeti in sprejeti, zakaj Komisija potrebuje dodaten čas za preiskavo njihovih pritožb ali zakaj se je odločila zaključiti primer.

20. V zvezi s tem je treba pritožnikom zagotoviti, da bodo njihovi primeri skrbno obravnavani. Nekatere izboljšave iz priloge k sporočilu Komisije iz leta 2017 prispevajo k uresničevanju načela dobrega upravljanja, ki vključuje obveznost obrazložitve odločitev in odgovora na zahteve za informacije. Ti vključujejo naslednje: (I) pritožbe se predložijo Komisiji na standardnem obrazcu, da se izboljša podlaga za oceno utemeljenosti pritožbe in olajša boljša obravnava pritožb; (II) potrdilo o prejemu, ki ga pošlje Komisija, bo jasneje določilo meje ukrepov Komisije; in (iii) če Komisija preseže enoletni rok za sprejetje odločitve, bodo pritožniki obveščeni **samodejno** in ne le **na zahtevo**, kot je bilo prej.

21. Varuhinja človekovih pravic pozdravlja dejstvo, da je Komisija hkrati s sprejetjem nove strategije [16] posodobila svoje postopke za obravnavo odnosov s pritožniki. Varuhinja človekovih pravic na podlagi svojih izkušenj spodbuja Komisijo, naj nadgradi svojo novo strategijo za nadaljnje izboljšanje odnosov s pritožniki s spodbujanjem najboljših praks, ki presegajo stroge postopkovne obveznosti, ki si jih je zastavila. Izboljšanje odnosov s pritožniki bo verjetno tudi povečalo učinkovitost dialogov „EU Pilot“, za katere bo Komisija še vedno menila, da bi jih bilo koristno začeti v okviru svoje nove strategije. Dober način za to bi bila **posodobitev notranjih smernic za obravnavo pritožb zaradi kršitev ob upoštevanju pripomb in predlogov**, navedenih v nadaljevanju.

Obveščanje pritožnikov v fazi začetne presoje

22. Začetna ocena pritožbe je bistven korak, za katerega je pomembno pritožniku zagotoviti ustrezne in pravočasne informacije. Komisija se lahko na podlagi svoje začetne ocene odloči, da bo neposredno prešla na formalni postopek za ugotavljanje kršitev, začela „EU Pilot“, zaključila zadevo ali pritožnika usmerila k alternativnim pravnim sredstvom na ravni EU ali nacionalni ravni.

23. Potem ko je pritožba evidentirana v podatkovni zbirki „CHAP“ in poslano potrdilo o prejemu, njena prva preučitev ni časovno omejena in lahko traja več mesecev. Ni določenega postopka za obveščanje pritožnika v obdobju, v katerem se Komisija odloča o tem, ali bo nadalje preučila

pritožbo pri državi članici ali ne. Kadar začetne ocene v CHAP ni mogoče izvesti v razumnem roku (običajno v dveh ali treh mesecih), so nekateri generalni direktorati razvili dobro prakso pošiljanja odgovora pritožniku s kontaktnimi podatki odpravnika zadeve in razlago, kako se obravnava pritožba.

Varuhinja človekovih pravic spodbuja Komisijo, naj določi okvirni rok za začetno analizo pritožb v CHAP. Prav tako jo spodbuja, naj posploši dobro prakso pošiljanja stalnega odgovora pritožniku, kadar začetne ocene pritožbe ni mogoče izvesti v tem roku.

24. Varuh človekovih pravic je vprašal tudi, ali imajo posamezniki/organizacije, ki vložijo pritožbo v zvezi s primerom, ki ga Komisija že preiskuje na lastno pobudo ali na podlagi druge pritožbe, status pritožnika. Komisija je odgovorila, da izpolnjujejo merila iz Priloge k sporočilu iz leta 2017. Njihovi primeri so registrirani v CHAP in uporabljajo se upravne določbe o odnosih s pritožniki. To velja ne glede na nadaljnje ukrepanje v zvezi s temi pritožbami. Komisija je ugotovila, da je obstoj preiskave/postopka za ugotavljanje kršitev v teku dejavnik, ki ga je treba upoštevati pri odločanju o nadaljnjih ukrepih v zvezi s pritožbo.

Varuhinja človekovih pravic pozdravlja dejstvo, da Komisija podeljuje status pritožnika posameznikom /organizacijam, ki vložijo pritožbo v zvezi s primerom, ki ga Komisija že preiskuje. Če Komisija tega še ne stori, jo spodbuja, naj pritožnika obvesti o napredku preiskave in o svoji odločitvi, da zaključi zadevo ali začne postopek za ugotavljanje kršitev.

25. Komisija lahko na podlagi svoje začetne ocene sklene, da postopek za ugotavljanje kršitev ni najboljši način za rešitev pritožnikove težave, zlasti kadar pritožnik pričakuje nadomestilo za škodo, nastalo zaradi domnevne kršitve prava EU. Komisija se je v okviru svoje nove strategije zavezala, da bo državljanom pomagala z ozaveščanjem o njihovih pravicah v skladu s pravom EU in o različnih orodjih za reševanje težav, ki so jim na voljo na nacionalni ravni in ravni EU. To vključuje prilagoditev dopisov, ki se uporabljajo za potrditev prejema pritožb in obveščanje pritožnikov o odločitvi Komisije, da pritožbe ne bo preiskala. Prav tako bo morala Komisija pripraviti seznam vseh mehanizmov pravnih sredstev, ki so na voljo na ravni EU in nacionalni ravni, ter na svoji spletni strani zagotoviti državljanom prijazne informacije o težavah državljanov [17] .

Med temi mehanizmi so izvensodni revizijski organi, kot so nacionalni in regionalni varuhi človekovih pravic: Evropska varuhinja človekovih pravic trenutno sodeluje s Komisijo in Evropsko mrežo varuhov človekovih pravic, da bi okrepila sodelovanje pri teh vprašanjih, da bi bolje usmerjala pritožnike, ko se Komisija odloči, da ne bo preiskala posameznega primera .

Obveščanje pritožnikov med „EU Pilot“

26. Čeprav Komisija meni, da je „EU Pilot“ dvostranski postopek med Komisijo in državami članicami, se je zavezala, da bo pritožnike obvestila o začetku postopka EU Pilot, ko bo sprejela

končno odločitev in ko bo prekoračila enoletni rok za sprejetje odločitve. Dobro upravljanje zahteva tudi, da Komisija v dveh tednih potrdi prejem kakršne koli korespondence. Komisija nadalje priznava, da lahko pritožniki kadar koli v postopku zaprosijo za pojasnila o zadevi, tudi po elektronski pošti ali telefonu.

Informacije pritožniku v zadevi 332/2013/AN [18]

Zadeva se je nanašala na štiriletno zamudo Komisije pri sprejemanju odločitve v okviru „EU Pilot“ in njeno neobveščanje pritožnika. Med preiskavo je Komisija pojasnila razloge za zamudo, nadaljevala stike s pritožnikom in sprejela končno odločitev. Varuhinja človekovih pravic je sklenila, da ni razlogov za nadaljnje preiskave, vendar je ugotovila, da komunikacija s pritožnikom ni bila zelo gladka in da se je s tem zmanjšala pripravljenost pritožnika, da sprejme argumente Komisije glede manjkajočega standardnega roka [19]. Komisijo je spomnila, da je nemoteno in redno komuniciranje s pritožniki pomembno postopkovno jamstvo in upravičuje vlogo Komisije.

27. Komisija nima določenega postopka za obveščanje pritožnikov o odgovorih držav članic. V nekaterih primerih bi lahko predčasno obveščanje pritožnikov ogrozilo ozračje medsebojnega zaupanja med Komisijo in državami članicami, katerega namen je opredeliti fazo neformalnega dialoga v postopkih za ugotavljanje kršitev. Prav tako je jasno, da vsi pritožniki niso izrazili interesa za spremljanje podrobnosti preiskave Komisije. Med inšpekcijskimi pregledi, ki so potekali v okviru te preiskave, je osebje varuha človekovih pravic ugotovilo, da so pritožniki včasih izrazili tako zanimanje. V enem pregledanem spisu je Komisija pritožniku predložila povzetke odgovora države članice, da bi pridobila pripombe in dodatne informacije. Varuh človekovih pravic zato meni, da je za vsak primer posebej mogoče zagotoviti tovrstne informacije, ne da bi pri tem škodovali namenu „EU Pilot“. To možnost bi bilo treba nadalje preučiti.

Kadar pritožniki izrazijo interes za pozorno spremljanje napredka v svoji zadevi, varuh človekovih pravic spodbuja Komisijo, naj jih obvesti o vseh novih pomembnih korakih v svoji preiskavi v okviru „EU Pilot“, vključno s povzetkom odgovora države članice, kadar je to mogoče.

Obveščanje pritožnikov ob zaključku postopka

28. Medtem ko odločitev o začetku formalnega postopka za ugotavljanje kršitev sprejme kolegij komisarjev in se objavi, se odločitev o zaključku zadeve običajno sprejme v pristojnem generalnem direktoratu in ni javna. Vendar je pritožnik obveščen o tem, kar se imenuje dopis pred zaključkom postopka, in ima na voljo štiri tedne, da predloži pripombe. Če pritožnikove pripombe ne prepričajo Komisije, da ponovno preuči svoje stališče, se zadeva zaključi in pritožnik je o tem ustrezno obveščen. Kadar pritožnik prepriča Komisijo, naj ponovno preuči svoje stališče, se preiskava nadaljuje.

29. Komisija ima precejšnjo diskrecijsko pravico pri odločanju, ali in kdaj bo začela postopek za

ugotavljanje kršitev, tudi če se s preiskavo ugotovi kršitev prava Unije. To je za pritožnike še posebej težko razumeti, večina pritožb, vloženih pri varuhu človekovih pravic na področju kršitev, pa izpodbija odločitev Komisije, da zaključi pritožbo zaradi kršitve.

30. Varuh človekovih pravic dosledno meni, da čeprav ima Komisija v zvezi s tem polje proste presoje, bi morala vedno navesti utemeljene razloge za odločitev o zaključku pritožbe zaradi kršitve. Varuh človekovih pravic prav tako meni, da mora Komisija v skladu z dobrim upravljanjem ravnati skrbno in v celoti preučiti vse pritožnikove argumente [20]. Kadar pritožnik po prejemu dopisa pred zaključkom predloži nove argumente in če Komisija kljub temu vztraja pri svoji odločitvi, da zaključi pritožbo, bi morala Komisija v dopisu, ki potrjuje zaključek zadeve, obravnavati nove argumente in podrobno pojasniti, zakaj ne zadostujejo za spremembo svojega stališča.

Neobstoj ustrezne utemeljitve odločbe v zadevi 995/2011/KM [21]

Državljan je Komisiji očital, da ni ustrezno pojasnila, zakaj ni preiskovala njegove pritožbe zaradi kršitve, v kateri je trdil, da država članica ni pravilno izvajala direktive o e-zasebnosti. Varuhinja človekovih pravic je menila, da pojasnila Komisije ne bi smela biti le pravilna, temveč tudi jasna in nedvoumna. Komisiji je očitala, da ni zadostno obrazložila razlogov, zakaj ni ukrepala v zvezi z dvema od vprašanj, izpostavljenih v pritožbi, in sicer kako je država članica hranila in obdelala podatke ter pravila o e-trženju.

31. V zvezi s tem varuhinja človekovih pravic pozdravlja dejstvo, da nove predloge Komisije za pisma pred zaključkom jasno razlikujejo med: (I) je bila težava rešena po posredovanju Komisije ali z drugimi sredstvi; (II) težava ni rešena, vendar Komisija zadeve ne bo obravnavala v skladu z merili, določenimi v njenem sporočilu iz leta 2017 [22]; (III) zadeva se ne bo obravnavala, ker ne gre za kršitev prava EU ali ker razpoložljivi dokazi ne zadostujejo ali ker je pregon zadeve preprečen zaradi potrebe po varstvu zaupnosti, kot je zahteval pritožnik [23].

32. Vendar varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da predloga za potrditev, da bo zadeva zaključena, ni bila spremenjena in ne določa jasno obveznosti odgovora na pritožnikove nadaljnje argumente.

Varuhinja človekovih pravic je v večini pritožb, ki jih je prejela, ugotovila, da je Komisija pritožniku predložila veljavno pojasnilo. Vendar varuh človekovih pravic predlaga, da so službe Komisije še posebej previdne pri ločenem obravnavanju vseh vidikov pritožnikove pritožbe v pismu pred zaključkom postopka.

Varuh človekovih pravic prav tako spodbuja Komisijo, naj v svojem dopisu, ki potrjuje, da bo zadeva zaključena, ustrezno odgovori na morebitne nadaljnje argumente pritožnika v primerih, ko se Komisija kljub temu odloči, da bo pritožbo zaključila.

33. Varuhinja človekovih pravic ugotavlja, da posebna spletna stran Komisije [24] in spletni obrazec za pritožbe [25] jasno opisujeta postopek obravnave pritožb in omejitve ukrepanja Komisije. Pojasnjujejo, da Komisija ne more rešiti posameznih težav, kot sta razveljavitev

posamezne odločbe, sprejete na nacionalni ravni, ali dodelitev odškodnine pritožniku za škodo. Čeprav Komisija ugotavlja, da ima diskrecijsko pravico, je manj jasna glede možnih meril za zaključek pritožbe zaradi kršitve.

Varuh človekovih pravic predlaga, naj Komisija na svojem spletnem mestu in v obrazcu za pritožbe zagotovi državljanom prijazne informacije o različnih merilih, ki jih upošteva pri odločanju o zaključku zadeve.

C. Javne informacije o primerih EU Pilot

34. Dostop do dokumentov v primerih kršitev ureja Uredba (ES) št. 1049/2001 o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije. Sodišča EU priznavajo splošno (čeprav izpodbojno) domnevo, v skladu s katero dokumentov, ki se nanašajo na predhodno fazo postopkov za ugotavljanje kršitev, ni mogoče razkriti. To velja tudi za tekoče dialoge EU Pilot [26]. Dostop do dokumentov v zvezi z zaključenimi postopki za ugotavljanje kršitev se načeloma odobri ob upoštevanju standardnih izjem od razkritja, določenih v Uredbi.

35. Seznam formalnih postopkov za ugotavljanje kršitev je javno dostopen. Komisija je decembra 2014 vzpostavila nov register postopkov za ugotavljanje kršitev, ki vsebuje seznam tekočih postopkov za ugotavljanje kršitev, ki določajo področje politike, naslov domnevne kršitve, zadevno državo članico in status vsakega postopka (uradno obvestilo, obrazloženo mnenje, zaključek zadeve ali predložitev zadeve Sodišču) [27]. Vendar ni javnega seznama dialogov „EU Pilot“, zaradi česar državljani težko vložijo prošnje za dostop do dokumentov, vključno z zahtevo, vloženo po zaključku zadeve [28].

36. Dialogi EU Pilot zadevajo področja, kot so človekove pravice, okolje ali enotni trg, področja, ki so zelo zanimiva za državljane in podjetja [29]. Pri razmisleku o tem, kako izboljšati preglednost projekta „EU Pilot“, je treba uravnotežiti tveganje škode v ozračju medsebojnega zaupanja, zaradi česar so orodja pred ugotavljanjem kršitev učinkovita, in koristi večjega javnega nadzora nad vprašanji, ki bi lahko bila zelo pomembna. Poleg tega, da bi državljani lahko učinkoviteje uveljavljali svojo pravico do dostopa do dokumentov, bi lahko večji javni nadzor pozitivno vplival na pravočasno obravnavo zadev.

37. Vsekakor je pozitivno, da je pritožnik obveščen, da se je začel izvajati „EU Pilot“, zato lahko te informacije posreduje, če tako želi. To pomeni, da je vsaj en in potencialno več članov javnosti že obveščen, da „EU Pilot“ še poteka.

38. Varuhinja človekovih pravic zato meni, da bi objava seznama tekočih dialogov EU Pilot brez objave s tem povezanih dokumentov pripomogla k večji preglednosti ukrepov Komisije, ne da bi ogrozila javni interes. To bi pomagalo obveščati javnost in državljanom omogočilo, da izkoristijo svojo pravico do dostopa do dokumentov, ne da bi pri tem ogrozili partnerski pristop med Komisijo in državami članicami.

Varuh človekovih pravic predlaga, naj Komisija javno objavi seznam tekočih dialogov EU

Pilot in status vsake zadeve.

Zaključek in predlogi za izboljšave

Varuh človekovih pravic ob upoštevanju nove strategije Komisije zdaj preiskavo zaključi z naslednjimi ugotovitvami in predlogi:

Zaključek

Namen te preiskave je bil v veliki meri dosežen.

Predlogi za izboljšanje

Večina teh predlogov in najboljših praks ni specifična za „EU Pilot“ in so pomembna tudi pri obravnavi pritožb zaradi kršitev s strani Komisije na splošno. Varuh človekovih pravic predlaga, da jih Komisija upošteva pri posodabljanju svojih notranjih smernic za službe Komisije.

V zvezi s postopkom „EU Pilot“:

Komisija bi morala:

1. Pritožnike obvesti o vsakem novem pomembnem koraku v svoji preiskavi v okviru projekta „EU Pilot“, če izrazi interes za pozorno spremljanje napredka v njihovi zadevi. To bi lahko vključevalo predložitev povzetka odgovora države članice pritožnikom, kadar koli je to mogoče.
2. Javno objavi seznam tekočih dialogov EU Pilot in status vsake zadeve.

V zvezi z odnosi s pritožniki pri obravnavi pritožb zaradi kršitev na splošno:

Komisija bi morala:

3. Na svojem spletnem mestu in v obrazcu za pritožbe zagotoviti državljanom prijazne informacije o različnih merilih, ki jih upošteva pri odločanju o zaključku zadeve.
4. Bodite še posebej previdni pri ločenem obravnavanju vseh vidikov pritožnikove pritožbe v dopisu pred zaključkom postopka.
5. Ustrezno odgovoriti na morebitne nadaljnje argumente pritožnika, kadar se Komisija kljub temu odloči, da bo pritožbo zaključila. To je treba storiti v dopisu, ki potrjuje, da bo zadeva zaključena.
6. Določiti okvirni rok za začetno analizo pritožb v CHAP in posplošiti dobro prakso pošiljanja

odgovora pritožniku, kadar začetne ocene pritožbe ni mogoče izvesti v tem roku.

7. Če tega še ne stori, ko posameznik/organizacija vloži pritožbo v zvezi z zadevo, ki jo Komisija že preiskuje, pritožnika obvesti o napredku preiskave, ki poteka, in o svoji odločitvi, da zaključi to zadevo ali začne postopek za ugotavljanje kršitev.

V zvezi s preglednostjo ukrepov Komisije:

Komisija bi morala:

8. Več informacij o uspešnosti pri reševanju dejanskih kršitev prava EU v okviru postopkov pred ugotavljanjem kršitev – in o povprečnem trajanju postopka – v svojem letnem *poročilu o spremljanju uporabe prava EU*

Emily O'Reilly evropska varuhinja človekovih pravic

Strasbourg, 14. 9. 2017

Priloga I: Vloga „EU Pilot“ v okviru postopkov za ugotavljanje kršitev

Različne faze postopka zaradi neizpolnitve obveznosti

Vsaka država članica je odgovorna za izvajanje prava EU s prenosom direktiv in zagotavljanjem pravilne uporabe in izvajanja zakonodaje EU. V skladu s členom 17(1) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) je Evropska komisija odgovorna za spremljanje pravilne uporabe prava EU v državah članicah. Eden od glavnih načinov, na katerega Komisija izvaja svojo vlogo „varuha Pogodb“, je uvedba postopkov za ugotavljanje kršitev, če meni, da država članica direktive ni prenesla pravilno ali pravočasno ali če je nepravilno uporabila pravila EU.

Komisija lahko morebitne kršitve razišče na lastno pobudo, v odgovor na peticije, naslovljene na Evropski parlament, ali na podlagi pritožb. Glavni cilj ukrepanja Komisije je čim prej odpraviti nepravilnosti: zato je razvila orodja za predhodno ugotavljanje kršitev, da bi našla rešitve, namesto da bi morala začeti postopek za ugotavljanje kršitev. Ko Komisija odkrije morebitno kršitev, je prvi korak običajno pridobitev zadostnih dokazov o domnevni kršitvi in rešitev problema s sodelovanjem z zadevno državo članico. Če neuradni dialog ni uspešen, lahko Komisija sproži formalni postopek za ugotavljanje kršitev, ki se lahko zaključi s predložitvijo zadeve državi članici Sodišču EU.

Namen projekta „EU Pilot“

Sistem, imenovan „EU Pilot“, določa neformalno fazo postopkov za ugotavljanje kršitev. Komisija je svoj začetek objavila v sporočilu „*Evropa rezultatov – uporaba prava Skupnosti*“ z dne 5. septembra 2007. Aprila 2008 je začela delovati kot poskus s 15 državami članicami prostovoljkami (torej izraz „Pilot“). Nato so se podpisale vse druge države članice. Nadomestila je prejšnjo prakso, v skladu s katero je Komisija državam članicam poslala upravne dopise. Komisija si je z neformalnim, vendar strukturiranim dialogom z državami članicami v duhu lojalnega sodelovanja prizadevala najti boljše odgovore na vprašanja o pravilni razlagi, izvajanju in uporabi prava EU, pospešiti obravnavo pritožb zaradi kršitev in zmanjšati uporabo bolj formalnih postopkov za ugotavljanje kršitev.

Za razliko od formalnega postopka za ugotavljanje kršitev [30] ni posebne pravne podlage za „EU Pilot“. Gre za delovno metodo, ki temelji na spletni podatkovni zbirki in komunikacijskem orodju, ki ga uporabljajo Komisija in nacionalne vlade za izmenjavo informacij in pravnih analiz o morebitnih primerih kršitev. Za vsak primer se ustvari individualna dokumentacija, vprašanja pa se predložijo zadevni državi članici prek aplikacije EU Pilot. Odgovor države članice nato ocenijo službe Komisije, ki lahko zahtevajo dodatne informacije. Podatkovna zbirka obravnava pritožbe, prejete od javnosti, peticije Evropskega parlamenta in primere na lastno pobudo Komisije. Komisija je leta 2015 odprla 881 novih zadev v sistemu EU Pilot, od katerih jih je 295 sprožilo pritožbe, 578 pa jih je bilo odprtih na lastno pobudo [31].

Do januarja 2017 se je „EU Pilot“ uporabljal v skoraj vseh primerih, preden se je Komisija odločila, ali bo začela postopek za ugotavljanje kršitev. V svojem novem sporočilu „Pravo EU: Boljše rezultate z boljšo uporabo“ z dne 19. januarja 2017 [32] (v nadaljnjem besedilu: sporočilo iz leta 2017) je Komisija napovedala, da bo prenehala samodejno uporabljati „EU Pilot“ in da se bo nanj zanašala le, če bo to koristno.

Procesna jamstva za pritožnike

Vsakdo lahko vloži pritožbo zoper državo članico v zvezi s katerim koli ukrepom ali prakso javnega organa, ki se šteje za nezdržljivega s pravom EU. „EU Pilot“ je le en korak pri obravnavi pritožb zaradi kršitev. Od septembra 2009 Komisija za evidentiranje pritožb uporablja sistem, imenovan „*Pritožbeno obravnavanje – Accueil des Plaignants*“ (CHAP). Ko Komisija prejme pritožbo zaradi kršitve, se najprej vpiše v **podatkovno zbirko CHAP**. Če Komisija meni, da pritožba odpira veljavna vprašanja v zvezi z morebitno zadevo za ugotavljanje kršitev, se pritožba nato prenese v **aplikacijo EU Pilot**. Če se Komisija odloči za začetek formalnega postopka za ugotavljanje kršitev, se pritožba prenese v zbirko podatkov o kršitvah, imenovano **NIF**.

Komisija vsako leto prejme veliko število pritožb v zvezi s kršitvami, od katerih se večina zaključi brez odprtja pilotnega projekta EU: Komisija je leta 2015 na primer obravnavala 3315 pritožb, od katerih jih je bilo 85 % zaključenih brez razprave z državami članicami, ker je menila, da ni

pristojna za ukrepanje, korespondenca se ne šteje za pritožbo zaradi kršitve ali da pritožba ni utemeljena [33].

Komisija priznava, da so pritožbe pomemben vir informacij in bi jih bilo treba skrbno obravnavati. Zato je z več sporočili [34] vzpostavila številna upravna jamstva za pritožnike.

Upravna jamstva za pritožnike vključujejo:

- evidentiranje vseh pritožb zaradi kršitev (ob upoštevanju omejenih izjem) in potrditev prejema v 15 delovnih dneh;
- pisno obveščanje pritožnika, ko se Komisija odloči za nadaljnjo obravnavo pritožbe pri državi članici (običajno prek „EU Pilot“);
- pisno obvestiti pritožnika, ko se Komisija odloči zaključiti zadevo ali začeti formalni postopek za ugotavljanje kršitev;
- obrazložitev, zakaj se je Komisija odločila zaključiti zadevo, in pošiljanje t. i. dopisa pred zaključkom postopka, v katerem pritožnika pozove, naj predloži morebitne pripombe v roku štirih tednov [35] .

Komisija si je zastavila tudi cilj, da razišče pritožbe in se odloči, ali bo začela formalni postopek za ugotavljanje kršitev ali **zaključila zadevo v enem letu** od datuma registracije pritožbe. Če je ta rok prekoračen, mora Komisija o tem pisno obvestiti pritožnika.

[1] Za podrobno razlago različnih faz postopkov za ugotavljanje kršitev, namena sistema EU Pilot in procesnih jamstev, ki jih uživajo pritožniki, glej Prilogo I.

[2] Glej sklepa o zaključku preiskav OI/2/2009/MHZ o dostopu javnosti do dokumentov o postopku za ugotavljanje kršitev, ki jih ima Komisija, in OI/2/2011/OV o „Sporočilu Komisije o odnosih s pritožniki v zvezi z uporabo prava EU“:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/en/4390/html.bookmark>
[Povezava]ⁿ [Povezava]

[3] Obravnavo posameznih dosjejev upravljajo generalni direktorati, generalni sekretariat pa je odgovoren za upravljanje vloge, zagotavljanje smernic generalnim direktoratom in spremljanje celotnega postopka.

[4] [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)&from=SL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119(01)&from=SL) [Povezava]

[5] Vir: statistični podatki, ki jih je Komisija predložila med preiskavo. Natančneje, 90 zadev je bilo zaključenih brez nadaljnjega ukrepanja, v 17 drugih primerih pa je bil izdan uradni opomin.

[6] Vir: statistični podatki, ki jih je Komisija predložila med preiskavo.

[7] V istem primeru bi lahko bilo potrebnih več izmenjav, če država članica na primer ne odgovori celovito na vprašanja, ki jih je izpostavila Komisija, če ocena odgovora države članice privede do novih vprašanj v zvezi s skladnostjo s pravom EU ali če pritožnik službam Komisije predloži nove informacije.

[8] Letno poročilo Komisije o spremljanju uporabe prava EU za leto 2015, str. 22. Vendar med državami članicami obstajajo znatne razlike, in sicer od 57 dni za Slovaško do 85 dni za Francijo.

[9] Vir: statistični podatki, ki jih je Komisija predložila med preiskavo.

[10] Glej odločbe o pritožbah 706/2007/BEH, 230/2011/EIS in 731/2012/JN.

[11] <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision.faces/en/52917/html.bookmark>
[Povezava]

[12] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/en/49532/html.bookmark>
[Povezava]

[13] Zadeva št. 420/2015/EIS.

[14] Število novih postopkov za ugotavljanje kršitev se je z leti zmanjšalo, in sicer z 2900 v letu 2009 na 742 v letu 2015.

[15] Metodologija in pojasnila Komisije so na voljo na spletni strani
http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/docs/annual_report_33/20160715_annual_report_2015_methodology_en.pdf.
[Povezava]

[16] To ni veljalo v obdobju 2008–2009 po začetku izvajanja projekta „EU Pilot“ in uvedbi aplikacije „CHAP“: Komisija do leta 2012 ni posodobila svojih postopkov v zvezi s svojimi odnosi s pritožniki.

[17] https://ec.europa.eu/info/about-european-union/problems-and-complaints_en [Povezava]

[18] <https://www.ombudsman.europa.eu/cases/decision.faces/en/53125/html.bookmark>
[Povezava]

„Potrdila o prejemu so trajala občasno, tedne ali celo mesece. Odgovori so bili v nekaterih primerih poslani več kot štiri mesece po tem, ko je bila zahteva poslana, ustrezne informacije, kot je začetek preiskave EU Pilot, pa so pritožniku prispele prepozno in šele takrat, ko je to izrecno zahteval. Točka 35.

[20] Glej odločbo o pritožbah 503/2012/DK, 403/2014/MHZ in 25/2013/ANA.

[21] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/decision.faces/en/60417/html.bookmark>
[Povezava]

[22] Težavo je mogoče bolje obravnavati z drugim mehanizmom, predhodna odločba Sodišča je v postopku, nadaljevanje zadeve pa bi bilo v nasprotju z novim zakonodajnim predlogom.

[23] Poleg tega je Komisija pojasnila, da si pridržuje pravico, da nekaterih pritožb ne obravnava v skladu z načeli, določenimi v njenem sporočilu, v katerem je poudarjeno, da bo svojo diskrecijsko pravico glede postopkov za ugotavljanje kršitev strateško uporabila. Komisija je pojasnila, da svoja prizadevanja osredotoča in daje prednost najpomembnejšim kršitvam prava EU z razlikovanjem med primeri glede na dodano vrednost, ki jo je mogoče doseči s postopkom za ugotavljanje kršitev. Komisija pri odločanju, katere primere bo obravnavala, upošteva več dejavnikov, vključno z naravo in vplivom kršitve, ali je mogoče zadevo zadovoljivo obravnavati z ustrežnejšimi mehanizmi na nacionalni ravni itd.

[24]
<https://ec.europa.eu/info/about-european-union/problems-and-complaints/how-make-complaint-eu-level/submit-complaint>
[Povezava]

[25] https://ec.europa.eu/assets/sg/report-a-breach/complaints_en/ [Povezava]

[26] Zadeva C-562/14 P, Kraljevina Švedska proti Evropski komisiji.

[27]
http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?lang_code=en
[Povezava]

[28] Letno poročilo o „Spremljanju uporabe prava EU“ vsebuje le povzete informacije o številu primerov EU Pilot.

[29] Večina zadev v sistemu EU Pilot, odprtih leta 2015, se je nanašala na pet področij politike: Mobilnost in promet; Notranji trg, industrija, podjetništvo ter mala in srednja podjetja; Pravosodje in potrošniki; Okolje; Obdavčevanje in carina.

[30] ki ga ureja člen 258 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

[31] Letno poročilo Komisije o spremljanju uporabe prava EU za leto 2015, str. 20.

[32] [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)&from=SL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0119(01)&from=SL) [Povezava]

[33] Letno poročilo Komisije o spremljanju uporabe prava EU za leto 2015, str. 18.

[34] Komisija je leta 2002 izdala prvo sporočilo „Evropskemu parlamentu in Evropskemu

varuhu človekovih pravic o odnosih s pritožnikom v zvezi s kršitvami prava Skupnosti“, zlasti v odgovor na preiskave in pripombe varuha človekovih pravic. Komisija je leta 2012 posodobila svoje postopke z drugim sporočilom „*Posodobitev obravnave odnosov s pritožnikom v zvezi z uporabo prava Unije*“ in nazadnje v prilogi k svojemu sporočilu iz leta 2017.

[35] Razen če obstajajo izjemne okoliščine, ki zahtevajo nujne ukrepe.